

M.A. Sem.-3 Examination
504

Indian Culture
November-2025

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

All questions carry equal marks.

પ્ર.૧(અ) ભારતીય ચિત્રકલાના અભ્યાસ માટેનાં સાહિત્યિક અને પુરાતત્વીય સાધનોનો પરિચય કરાવો.

અથવા

પ્ર.૧(અ) ભારતીય ચિત્રકલાને લગતા મુખ્ય ગ્રંથોનો પરિચય આપો. (૧૪)

પ્ર.૨(અ) ભારતીય ચિત્રકલાની સાધન-સામગ્રી વિશે ચર્ચા કરો. (૧૪)

અથવા

પ્ર.૨(અ) શાસ્ત્રીય સંસ્કૃત સાહિત્યમાં દર્શાવેલ ચિત્રના સંદર્ભો વિશે સવિસ્તાર સમજાવો.

પ્ર.૩(અ) ચિત્રકલમાં રસનો વિનિયોગ કેવી રીતે કરવામાં આવે છે- સમજાવો. (૧૪)

અથવા

પ્ર.૩(અ) ભારતીય ચિત્રકલાના વિષયો પર ટૂંકનોંધ લખો.

પ્ર.૪(અ) ગુજરાતના પૂર્વ ઐતિહાસિક ચિત્રોનો પરિચય કરાવો. (૧૪)

અથવા

પ્ર.૪(અ) હડપ્પન સંસ્કૃતિના માટીકામ પર આધ-ઐતિહાસિક ચિત્રો વિશે નોંધ લખો.

પ્ર.૫(અ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો: (ગમે તે સાત) (૧૪)

૧. લલિતકલાના પેટા વિભાગના નામ જણાવો.

૨. કયા વેદમાં ચર્મ ઉપર અન્નિદેવનું ચિત્ર હોવાનો ઉલ્લેખ છે?

૩. 'કલા' શબ્દનો અર્થ જણાવો.

૪. શિલ્પરત્ન ગ્રંથની રચના કોણે કરી?

૨૦

1285-2

૫. ચીન ઇજિપ્ત, રોમ અને ગ્રીસના લોકો ભારતમાંથી કયા રંગની આયાત કરતા હતા?

૬. કયા ગ્રંથમાં પીંછી માટે 'કુર્યા' શબ્દ વપરાયેલો જોવા મળે છે?

૭. 'અભિજ્ઞાનશાકુન્તલમ'માં રંગની પેટીને શું કહેવામાં આવે છે?

૮. કયા ઉપનિષદમાં વિવિધ રંગોની વાત કરેલી છે?

૯. પ્રાચીન કાળમાં કયો રંગ રાજ્ય વર્ણ તરીકે ઓળખાયો?

૧૦. ચિત્રકલમાં નદીને માનવ સ્વરૂપે આલેખવાની વાત કયા પુરાણમાં છે?

૧૧. ચિત્ર માટે વપરાતી 'શલાકા'નો ઉલ્લેખ કાલિદાસની કઈ રચનામાં છે?

૧૨. મૃત સ્વજનોના ચિત્રો બાણભદ્રની કઈ કૃતિમાં દોરવામાં આવ્યા હતા?

..... Examination November 202..... E/285-3

Studies in Indian Painting-1

M.A. in Indian Culture Sem-3

INCL504

.....day.....202

Time: 2.30 hours

Total Marks- 70

All questions carry equal marks.

Q-1. Discuss the literary and archaeological tools for the study of Indian Painting. (14)

OR

Q-1. Introduce the major scriptures on Indian Painting.

Q-2. Describe the details of Indian Painting equipment. (14)

OR

Q-2. Explain in detail the reference to painting in classical Sanskrit Literature.

Q-3. Write a detailed note on "How Rasa is Appropriated in Painting". (14)

OR

Q-3. Write a short note on the topics of Indian Painting.

Q-4. Evaluate pre-historic Paintings of Gujarat. (14)

OR

Q-4. Write a note on pottery Paintings of Harappan Culture.

Q-5. ANSWER IN BRIEF (ANY SEVEN). (14)

1. Name the sub division of fine Arts.
2. Which Veda mentions having an image of Agnidev on the leather?
3. Explain the meaning of the word 'Art'.
4. Who composed the Scripture "Shilpa Ratna"?
5. Which colour did the people of China, Egypt, Rome and Greece import from India?
6. In which scripture the word 'kurcha' is used for brush?
7. What is the color box called in "Abhigyanshakuntalm"?
8. Which Upanishad mentions different colors?

— R. S. O

E-1285.4

9. Which color is known as "Rajya Varna" in ancient times?
10. In which Purana there is a story of depicting the river in human form in Painting?
11. In which work of Kalidasa, 'Shalaka' used for drawing is mentioned?
12. The paintings of deceased relatives were found in which work of Bana Bhatta?

—X—